

LOI Hogeschool

**Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs
van de tweede graad in Talen
(Engels en Nederlands)**

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In juni 2017 is de bestaande hbo-bachelor tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Talen (verder: Lerarenopleiding Talen) van LOI Hogeschool bezocht door een visitatiepanel van NQA. Het betreft een deeltijdstudie, die geheel op afstand kan worden gevolgd met twee afstudeerrichtingen: een afstudeerrichting voor leraar Nederlands en een afstudeerrichting voor leraar Engels. De doelgroep die de LOI bedient, bestaat uit studenten, die naast hun werk hun kennis en deskundigheid in het talenonderwijs willen verdiepen. Het panel beoordeelt de opleiding als **voldoende**.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 1 het oordeel voldoende. De Lerarenopleiding Talen aan LOI Hogeschool heeft een actueel beroepsbeeld geformuleerd. Het beroepsbeeld is helder vertaald in opleidingsbekwaamheden. De opleidingsbekwaamheden waartoe de Lerarenopleiding Talen opleidt zijn navolgbaar geënt op de landelijk vastgestelde SBL-competenties en de bekwaamheden van de Onderwijscoöperatie. De opleiding heeft conform haar beroepsbeeld de Professionele en Collegiale bekwaamheid verder uitgewerkt. Qua niveau voldoen de beroepsbekwaamheden aan de eisen die de Dublin descriptoren en het NLQF-kader niveau 6 stellen aan bacheloropleidingen. Door het gebruik van de kennisbases voor Nederlands en Engels zorgt de opleiding voor inhoudelijke aansluiting op de nationale eisen die aan tweedegraads leraren worden gesteld. De opleiding gebruikt de kennisbases als uitgangspunt voor het curriculum en in de toetsing. Door onder meer contacten met het werkveld, zorgt de opleiding dat het beroepsbeeld en de doelstellingen voor het onderwijs aangesloten blijft op de ontwikkelingen in het werkveld. Het panel vindt daarbij dat de contacten met het werkveld sterker kunnen worden geïntensiveerd.

De Lerarenopleiding Talen onderscheidt zich vooral door de vorm van afstandsonderwijs en de individuele begeleiding van studenten (zie standaard 2).

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding ontvangt voor standaard 2 het oordeel voldoende. De LOI Lerarenopleiding Talen is in staat om voor studenten die voor afstandsonderwijs kiezen een leeromgeving te creëren, die hen het mogelijk maakt om de eindkwalificaties te behalen. De opleiding werkt kwaliteitsbewust, houdt regelmatig het onderwijsprogramma tegen het licht en voert verbeteringen door naar aanleiding van signalen van studenten. De inhoud is op orde, beroepsvaardigheden komen adequaat aan bod in stageopdrachten en ook de onderzoeksleerlijn is voldoende gedegen vormgegeven. Het panel vindt de modulaire opbouw van de opleiding in beide afstudeerrichtingen coherent in samenhang. De modules bieden binnen de marges van het afstandsonderwijs een fraaie mix van werkvormen. Een wens van studenten is om te kunnen differentiëren in het programma door waar mogelijk verdieping en verbreding te zoeken. De studenten geven ook aan dat de opleiding meer rekening kan houden met eerder verworven competenties. De opleiding neemt deze wens in de ontwikkeling van het nieuwe curriculum ter harte. Internationalisering kan verder worden uitgebouwd. Positief is het panel over de mogelijkheden voor studenten om deel te nemen aan contactdagen en de wijze waarop de opleiding zichtbaar streeft naar een zinvolle besteding van de contactdagen. Ook vindt het panel de keuze van de opleiding om naast de online variant ook een klassikale variant te ontwikkelen verstandig, omdat de opleiding daarmee tegemoet komt aan de wens van studenten om in klassikaal verband contact te hebben met docenten en collega-studenten. Het panel raadt de

opleiding aan om de onderlinge contacten tussen studenten meer te stimuleren en te faciliteren. De begeleiding van opleidingscoaches wordt door studenten hoog gewaardeerd. De contacten met de huiswerkdocenten zijn goed. Het panel vindt opleidingsmanagement en docententeam deskundig en bevlogen bezig met afstandsonderwijs en studenten. De voorzieningen zijn wat betreft de toegankelijkheid van het cursusmateriaal adequaat ingericht. Uit het contact met studenten blijkt het mogelijk om verbeteringen te treffen in de inrichting van de website, de mediatheek en de klantenservice.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel voldoende. Het toetsbeleid van LOI Hogeschool voldoet aan de uitgangspunten van validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. Het toetsbeleid is helder vertaald in toetsprocedures en vastgelegd in protocollen. De opleiding maakt gebruik van een passende mix van toetsvormen die in hun geheel de te verwerven competenties afdekken. Het systeem is daarmee voldoende op orde, zo oordeelt het panel. In de uitvoering van toetsing wordt deze goede lijn veelal consequent doorgetrokken. Het overgrote deel van de toetsen voldoen voor wat betreft de inhoudelijke oriëntatie en het niveau.

De beoordeling vindt zorgvuldig plaats, waarbij het vier-ogen-principe wordt toegepast. Studenten voelen zich goed voorbereid op de toetsing en vinden de beoordeling navolgbaar. De mate van feedback bij de beoordelingen wisselt per docent, hierin zou de opleiding nog een stap kunnen zetten ten behoeve van het leereffect voor studenten. Ook ziet het panel ruimte om in de toetsen een sterker accent te leggen op het toepassings- en analyseniveau.

De kwaliteit van toetsing is goed geborgd, mede dankzij de actieve rol die een toetsdeskundige en de examencommissie daarin vervullen. Het opleidingsmanagement toont zich alert om signalen vanuit studenten, toetsdeskundige en examencommissie te vertalen in maatregelen die de kwaliteit van toetsing ten goede komen.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel voldoende. Het panel stelt vast dat de opleiding een adequaat afstudeertraject heeft ingericht. Studenten tonen hun beheersing van de eindkwalificaties aan door het voltooien van de LiO-stage en een afstudeeropdracht. Het panel heeft alle beschikbare portfolio's van de LiO-stage en de afstudeeropdrachten bestudeerd. Daarbij heeft het panel kunnen vaststellen dat de portfolio's van de LiO-stages en de afstudeeropdrachten aan het hbo-bachelor niveau voldoen. De LiO-portfolio's zijn over het algemeen goed uitgewerkt. De afstudeeropdrachten zijn over het algemeen systematisch uitgewerkt en richten zich op voor het onderwijs relevante onderwerpen. De onderzoeksverslagen tonen het bachelorniveau voldoende aan. Het panel vindt dat zowel in de LiO-portfolio's als in de eindwerken meer de nadruk kan worden gelegd op vakdidactische onderwerpen in plaats van de meer algemene didactisch onderwerpen die nu aan bod komen. Ook kunnen studenten meer de relatie leggen tussen praktijkervaring en theorie, om daarmee hun keuzes in handelen te verantwoorden en de reflectie op keuzes te verdiepen. Op basis van de uitkomsten van een alumni-onderzoek en de gesprekken die het panel met afgestudeerden heeft gevoerd, stelt het panel vast dat de opleiding studenten in staat stelt om hun weg in de beroepspraktijk van tweedegraads leraar Nederlands en Engels te vinden.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	7
Basisgegevens van de opleiding	9
Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	11
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	14
Standaard 3: Toetsing	22
Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties	25
Eindoordeel over de opleiding	29
Aanbevelingen	31
Bijlagen	32
Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding	33
Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma	34
Bijlage 3 Rendementen	37
Bijlage 4 Deskundigheden leden visitatiepanel en lead auditor	38
Bijlage 5 Bezoekprogramma	39
Bijlage 6 Bestudeerde documenten	40
Bijlage 7 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	41
Bijlage 8 Verklaring van volledigheid en correctheid	42

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Talen (Engels en Nederlands) van LOI Hogeschool. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van LOI Hogeschool en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (19 december 2014) en het *NQA-protocol 2016 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 8 juni 2017. Het visitatiepanel bestond uit:
Mevrouw P. Waerniers (voorzitter, domeindeskundige)
Mevrouw drs. M.J. Bodde-Alderlieste (domeindeskundige)
De heer drs. J.C.M. Wegman (domeindeskundige)
Mevrouw drs. A.D. Kruithof-Donkers (studentlid)

Mevrouw C.M.F. Bomhof MOC, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

Bij de aanvraag heeft de instelling een kritische reflectie aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2016*. Het visitatiepanel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen. Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

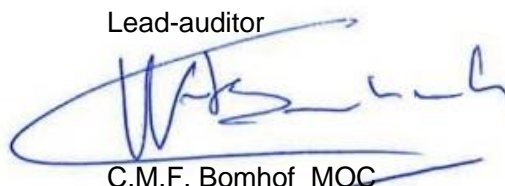
Utrecht, september 2017

Panelvoorzitter

P. Waerniers

Lead-auditor

C.M.F. Bomhof MOC

Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens

<i>Administratieve gegevens opleiding(en)</i>	
naam opleiding zoals in CROHO	Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in talen (Engels en Nederlands)
oriëntatie en niveau opleiding	Hbo bachelor
voor opleidingen in het hoger beroepsonderwijs de te hanteren toevoeging aan de graad. Zie de ministeriële regeling en de daarin vervatte referentielijst en de uitwerking daarvan door de NVAO (Stcrt. 2013, 35337). Afwijkingen moeten worden gevalideerd door het visitatiepanel	Bachelor of Education
aantal studiepunten	240 EC
afstudeerrichtingen	Nederlands en Engels
locatie(s)	Afstandsonderwijs en blended learning vanuit Leiderdorp
variant(en) voltijd, deeltijd, duaal, 3-jarig traject voor vwo bij een hbo-bacheloropleiding	deeltijd
joint programme (indien van toepassing), met opgave van de betrokken partnerinstellingen en het type graadverlening (joint/double/multiple degree)	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
registratienummer in CROHO	30116

<i>Administratieve gegevens instelling</i>	
naam instelling	Stichting LOI Hoger Onderwijs
gegevens contactpersoon instelling	Mevrouw C. Schouw, coördinator Beleid en Kwaliteit
e-mailadres voor kopie aanmelding	cschouw@loi.nl
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Rechtspersoon voor hoger onderwijs
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief (2014)

Schets van de opleiding

LOI is in 1923 opgericht als onderwijsorganisatie met een brede doelgroep, die mensen in staat stelt op eigen tempo in hun eigen omgeving schriftelijk onderwijs te volgen. In 1996 is LOI Hogeschool opgericht om studenten flexibel hoger onderwijs te bieden op een toegankelijke manier.

In 2012 is LOI Hogeschool de Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Talen (verder aangeduid als Lerarenopleiding Talen of Lerarenopleiding Nederlands of Engels) zelfstandig gestart. Voor 2012 werkte LOI Hogeschool nauw samen met Christelijke Hogeschool Windesheim aan diverse lerarenopleidingen, waaronder ook onderhavige opleiding.

De Lerarenopleiding Talen is anders dan andere bestaande lerarenopleidingen aan hbo-instellingen. De Lerarenopleiding Talen aan de LOI onderscheidt zich door haar didactisch model dat gebaseerd is op afstandsonderwijs, waarbij studenten tijd-, plaats- en tempo-onafhankelijk kunnen studeren.

Deze vorm van onderwijs is aantrekkelijk voor studenten die naast hun loopbaan hun opleiding en daarmee carrièreperspectieven willen verbreden. Circa 70 procent van de studenten aan de Lerarenopleidingen talen werkt reeds in het onderwijs.

Opbouw onderwijsprogramma

De Lerarenopleiding Talen is opgebouwd uit een propedeuse van 60 EC, een hoofdfase van 120 EC en een specialisatie- en afstudeerfase van 60 EC. In de propedeusefase leggen studenten de basis voor hun verdere ontwikkeling met generieke hbo-modules (zoals onderzoek doen), generieke lerarenopleidingsmodules zoals onderwijskunde en pedagogiek en vakspecifieke modules zoals taalbeheersing, literatuur en fictie en vakdidactiek. Ook voeren studenten stageopdrachten uit. In de hoofdfase verdiepen en verbreden studenten hun kennis en vaardigheden. Didactische kennis wordt toegespitst op diverse inhoudelijke vakgebieden. Studenten volgen generieke lerarenopleidingsmodules zoals omgaan met adolescenten, cultuur en religie en didactiek en toetsontwikkeling gecombineerd met vakspecifieke modules zoals taalbeheersing, literatuur, literatuurgeschiedenis en taalkunde. Bij praktijkopdrachten in de vorm van stages passen studenten de opgedane kennis in de praktijk toe. In de specialisatie- en afstudeerfase van 60 EC kiezen studenten sinds 2015 tussen de uitstroomvarianten algemeen vormend onderwijs of beroepsonderwijs. Studenten volgen vakspecifieke modules en een keuzevak. Daarnaast lopen studenten de LIO-stage en voeren zij een afstudeeropdracht uit. In totaal bestaat de opleiding voor 75 procent uit onderwijsmodules en voeren studenten 25 procent van de tijd praktijkopdrachten uit.

Terugblik vorige visitatie

In 2012 heeft de Toets Nieuwe Opleiding plaats gevonden. Het panel achtte de onderwerpen beoogde eindkwalificaties, toetsing en afstudeergarantie en financiële voorzieningen op voldoende niveau, maar had kritische opmerkingen over de onderwijsleeromgeving. Daarop heeft LOI Hogeschool maatregelen getroffen om de onderwijsleeromgeving te verbeteren. Zo is de verwerving van pedagogische, vakdidactische en taalvaardigheden beter in het programma geborgd door de praktijkcomponent van de opleiding naast de stage te vergroten, door studenten meer praktijkopdrachten te laten uitvoeren en de contacturen aan de praktijk te besteden. Er zijn verder strikte eisen gesteld aan de kwaliteit van stagementoren. Ook zijn de kennisbases Talen en Generiek inzichtelijk in de competentiematrices opgenomen. De modules Taalbeheersing Nederlands zijn steviger ingevuld. Studenten moeten ook een logboek bijhouden, waarin zij de afgelegde stage-uren verantwoorden. Ook moeten zij meer reflecteren op de leeropbrengsten uit de stages. Er is een module internationalisering toegevoegd om het gemis van een Buitenlandstage te compenseren. Ook is de onderzoeksleerlijn uitgebreider omschreven in het opleidingsprogramma.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op dit gebied van de beoogde eindkwalificaties. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Beroepsbeeld

Het panel vindt dat de Lerarenopleiding Talen aan de LOI een helder en actueel beroepsbeeld heeft ontwikkeld, dat aansluit bij actuele ontwikkelingen in de beroepspraktijk.

De Lerarenopleiding Talen leidt studenten op tot startbekwame tweedegraadsdocenten in Nederlands of Engels. Als tweedegraads docent (Nederlands of Engels) zijn afgestudeerden bevoegd om les te geven in het (v)mbo, de eerste drie klassen van havo/vwo en het bve-onderwijs (beroeps- en volwassenen educatie). De opleiding heeft de ambitie om inspirerende en vakkundige leraren op te leiden, die hun blik naar buiten richten om zo de maatschappij in de klas te brengen. Belangrijk daarbij is dat afgestudeerde leraren in staat zijn om te blijven aansluiten bij de belevingswereld en de ontwikkeling van de hedendaagse leerlingen. De ontwikkelingen gaan in de maatschappij razendsnel, schrijft de opleiding in de Kritische Reflectie. De Lerarenopleiding Talen aan de LOI bereidt studenten daarop voor en wil dat studenten zich ontwikkelen tot leraren met een constante focus op hun eigen professionele ontwikkeling in verbinding met die ontwikkelingen in de maatschappij.

De opleiding houdt contact met het beroepenveld via een beroepenveldcommissie (BVC) voor de Lerarenopleidingen Talen. Hierin hebben vertegenwoordigers vanuit het onderwijsveld zitting. De BVC bestaat uit vier leden, waarvan twee uit het primair onderwijs en twee tweedegraads vertegenwoordigers, waarvan één het talenonderwijs vertegenwoordigt.

Het panel vindt deze vertegenwoordiging te beperkt. Als die component versterkt zou worden en er aandacht is voor een bredere vertegenwoordiging per vakgebied van de onderwijsniveaus ((v)mbo, havo/vwo, bve) waartoe wordt opgeleid, is de BVC ook een krachtigere bron om vakinhoudelijk mee te denken met de opleiding. De opleiding houdt verder informele en formele contacten met professionals in het veld, bijvoorbeeld via een jaarlijks studenten- en docentenpanel, waar actuele ontwikkelingen worden doorgesproken. Het opleidingsmanagement vervult daar een belangrijke rol in, stelt het panel vast. De opleiding houdt de ontwikkelingen van lerarenopleidingen scherp in het oog en sluit met de definitie van de eindkwalificaties nauw aan bij de ontwikkelingen in de Onderwijscoöperatie en Velon. Het panel constateert dat de opleiding deze ontwikkelingen volgt en gebruikt bij het inrichten van het onderwijs. Actieve deelname aan vakorganisaties als Levende Talen, netwerken voor lerarenopleiders talen en 10voordeleraar, zou naar oordeel van het panel een volgende stap kunnen zijn. Ook interne samenwerking tussen de verschillende typen docenten zou versterkt kunnen worden.

Eindkwalificaties

De Lerarenopleiding Talen heeft het beroepsbeeld uitgewerkt in eindkwalificaties. Deze eindkwalificaties zijn gedefinieerd aan de hand van drie referentiekaders: de SBL-competenties, de Dublin descriptoren en de bekwaamheidseisen die in 2012 door de Onderwijscoöperatie zijn

vastgesteld. Daarop heeft de opleiding vier opleidingsbekwaamheden gedefinieerd (OER 2016-2017), waarin de SBL-competenties en de bekwaamheidseisen van de Onderwijscoöperatie zijn gecombineerd en uitgewerkt in een eigen professioneel en collegiaal bekwaamheidseis van de Lerarenopleiding talen van de LOI.

De opleiding onderscheidt de volgende opleidingsbekwaamheden:

- I. Vakinhoudelijk bekwaam
- II. Vakdidactisch bekwaam
- III. Pedagogisch bekwaam
- IV. Professioneel en collegiaal bekwaam.

In onderstaande tabel, ontleend aan de Kritische Reflectie, staat de relatie tussen SBL-competenties en Opleidingsbekwaamheden weergegeven.

SBL-competenties	Opleidingsbekwaamheden
Interpersoonlijke competentie	Pedagogisch bekwaam
Pedagogische competentie	
Vakinhoudelijke en didactische competentie	Vakinhoudelijk bekwaam Vakdidactisch bekwaam
Organisatorische competentie	Professioneel en collegiaal bekwaam
Competent in samenwerken in een team	
Competent in samenwerken met de omgeving	
Competent in reflectie en ontwikkeling	

Het panel stelt vast dat in de omschrijving van deze vakbekwaamheden (bijlage 1) de SBL-competenties en de bekwaamheden van de Onderwijscoöperatie adequaat zijn verwerkt. Ook constateert het panel dat de opleidingsbekwaamheden voldoen aan de Dublin descriptoren en het NLQF niveau 6. Daarmee heeft de opleiding aangetoond dat haar eindkwalificaties nationaal en internationaal gezien het bachelorniveau afdekken.

De vakinhoudelijke kennis, waarover afgestudeerde tweedegraads leraren dienen te beschikken, is vastgelegd in de kennisbases (OER 2016-2017). De Lerarenopleidingen Talen hanteert de volgende vier kennisbases:

- Generieke Kennisbasis Tweedegraads lerarenopleidingen
- Addendum Generieke Kennisbasis Tweedegraads lerarenopleidingen
- Kennisbasis docent Nederlands bachelor
- Kennisbasis docent Engels bachelor: afgestudeerden moeten beschikken over taalvaardigheid op niveau C1 van de Common European Framework of Reference for Languages (CERFL).

Het panel stelt vast dat de eindkwalificaties van de Lerarenopleiding Talen aan de LOI ook inhoudelijk voldoen aan de eisen die aan een afgestudeerde tweedegraads leraar Nederlands en Engels gesteld kunnen worden.

Profilering

De Lerarenopleiding Talen aan de LOI heeft een eigen profilering, die vooral toe te schrijven is aan de wijze waarop het onderwijsprogramma is vormgegeven. Dat blijkt onder meer uit het onderzoek dat de LOI heeft gehouden, waarbij de opleiding is vergeleken met nationale en internationale vergelijkbare (deeltijd) opleidingen. De Lerarenopleiding Talen aan de LOI onderscheidt zich door haar didactisch model dat gebaseerd is op afstandsonderwijs en door de studentenpopulatie die voor deze vorm van onderwijs kiest.

Conclusie

Het panel stelt vast dat de Lerarenopleiding Talen van LOI Hogeschool een helder en actueel beroepsbeeld heeft geformuleerd. Door onder meer contacten met het werkveld, zorgt de opleiding dat het beroepsbeeld aangesloten blijft op de ontwikkelingen in het werkveld. Het beroepsbeeld is helder vertaald in opleidingsbekwaamheden. De opleidingsbekwaamheden waartoe de Lerarenopleiding talen opleidt, zijn navolgbaar geënt op de landelijk vastgestelde SBL-competenties en de bekwaamheidseisen van de Onderwijscoöperatie. De opleiding heeft conform haar beroepsbeeld de competentie Professionele en Collegiale bekwaamheid verder uitgewerkt. Qua niveau voldoen de beroepsbekwaamheden aan de eisen die de Dublin descriptors en het NLQF-kader niveau 6 stellen aan bacheloropleidingen. Door het gebruik van de kennisbases voor Nederlands en Engels zorgt de opleiding voor inhoudelijk aansluiting op de nationale eisen die aan tweedegraads leraren worden gespreken. De opleiding gebruikt de kennisbases als uitgangspunt voor het curriculum en in de toetsing. Om het beroepsbeeld en onderwijsprogramma actueel te houden onderhoudt de opleiding contacten met onder meer een beroepenveldcommissie. Het panel vindt dat de opleiding de samenstelling van de beroepenveldcommissie kan verbreden, waardoor de taalcomponent en het brede werkveld ((v)mbo, havo/vwo, bve) beter vertegenwoordigd zijn. Tevens kan de opleiding de stap maken naar actieve deelname bij vakorganisaties als Velon, Levende Talen, netwerken voor lerarenopleiders talen en 10voordeleraar. De Lerarenopleiding Talen onderscheidt zich verder vooral door de vorm van afstandsonderwijs en de individuele begeleiding van studenten. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van de onderwijsleeromgeving. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Inhoud programma

De Lerarenopleiding Talen heeft het onderwijsprogramma onderverdeeld in verschillende soorten onderwijsmodules. De opleiding maakt onderscheid in (1) vakdidactische modules, (2) pedagogisch didactische modules, (3) vakinhoudelijke taalvakken, (4) vakken met betrekking tot professionele ontwikkeling, (5) afstudeeropdrachten en (6) een eigen vrije keuze ruimte (zie bijlage 2). In de Onderwijs- en Examenregeling zijn de onderwijsmodules omschreven. Het panel heeft vastgesteld dat de inhoud van de onderwijsmodules de competenties en vaardigheden afdekken, die zijn afgeleid van de opleidingsbekwaamheden (zie standaard 1).

Kennis

Het panel vindt de kennis die studenten geboden wordt up-to-date, gedegen opgebouwd en goed van kwaliteit. De inhoud van de onderwijsmodules wordt gevormd door de landelijke generieke en de taalspecifieke (Engels/Nederlands) kennisbases aangevuld met actuele en specialistische onderwerpen.

In vakdidactische modules komen onderwerpen aan bod als didactiek en toetsontwikkeling, vakdidactiek taalbeheersing, vakdidactiek taalkunde, vakdidactiek literatuur en fictie en teaching English as a foreign language. Bij de uitstroomvarianten algemeen vormend onderwijs en beroepsonderwijs, volgen studenten specifiek vakdidactische vakken zoals Taal in het beroepsonderwijs en Talenten en excelleren(algemeen vormend onderwijs).

Bij pedagogisch didactische modules biedt de Leraren talen opleidingen studenten kennis aan, die aansluit op de Generieke Kennisbasis Tweedegraadslerarenopleidingen. Studenten doen kennis op van onderwijskunde, pedagogiek, ontwikkeling van adolescenten, passend onderwijs en het ontwikkelen van mediawijsheid.

Vakinhoudelijke taalvakken zijn gebaseerd op de kennisbasis docent Nederlands en kennisbasis docent Engels. Opbouwend in niveau doen studenten kennis op in lees-, luister-, spreek- en taalvaardigheid en in grammatica. Ook biedt de opleiding vakken aan over de kennis van het land, de cultuur, geschiedenis en de literatuur. Studenten aan de LOI Lerarenopleidingen Talen moeten een flinke hoeveelheid literatuur lezen, aldus het panel. Dit gebeurt voor een belangrijk deel naast hun studie. In totaal lezen studenten honderd titels voor Nederlands en voor Engels 75 titels (inclusief 25 titels kinder- en jeugdboeken). Studenten vinden de leeslijst fors en de tentaminering ervan aan het einde van de opleiding pittig. Het opleidingsmanagement en de beroepenveldcommissie zijn van mening dat docenten in het tweedegraads talenonderwijs over een dergelijke stevige literaire bagage dienen te beschikken. Het panel waardeert deze ambitie, maar constateert dat het een stevige extracurriculaire belasting voor studenten met zich meebrengt. Het panel geeft de opleiding mee om de hoeveelheid te lezen literaire titels te herzien, mede met het oog op de beroepspraktijk in het (v)mbo en het algemeen vormend onderwijs waarin zij later komen te werken.

In vakken met betrekking tot de professionele ontwikkeling van studenten komen onderwerpen uit de generieke kennisbasis aan bod zoals algemene beroepsoriëntatie, effectief communiceren, cultuur en religie, internationaliseringsvakken en onderzoeksvaardigheden (zie hieronder). Het panel geeft als suggestie mee om aandacht te besteden aan taalbeleid o.a. in relatie tot de toename van meertalige leerlingen en de consequenties daarvan voor de vakdidactische benadering en de positie van Nederlands en Engels in de school.

Studenten geven aan het niveau van de opleiding uitdagend te vinden. De stof leent zich goed voor toepassing in de praktijk geven zij aan. Als voorbeeld noemen zij de literatuur gericht op het toepassen van didactische werkvormen. Ook vinden studenten dat hen veel aan kennis wordt aangereikt waarmee ze zich verder kunnen professionaliseren. Als suggestie geven zij de opleiding mee om de inhoud en werkvormen meer op het mbo te richten. Het panel onderschrijft de waardering van studenten over de kennis die hen geboden wordt en ondersteunt de suggestie om de onderwijsmodules qua inhoud mogelijk meer te differentiëren naar avo en mbo.

Beroepsvaardigheden

Voor de ontwikkeling van beroepsvaardigheden bevat de opleiding zes stagemodules in propedeuse en hoofdfase en in het afstudeerjaar de LiO-stage en afstudeerstage. In totaal gaat het om 60 EC. Vanaf het begin van de opleiding houden studenten een portfolio bij. Hierin beschrijven, evalueren en reflecteren zij op de opdracht die zij tijdens stages de uitvoeren. De stages kennen een opbouw in zelfstandigheid en complexiteit (zie tabel), leidend naar de LiO-stage waarin zij volledig zelfstandig in de klas moeten werken. Op verschillende momenten wordt studenten gevraagd om een praktijkopdracht te doen en dat op film vast te leggen. Deze opnames zijn het vertrekpunt voor reflectie in de portfolio en de beoordeling van de praktijkopdracht.

criterium	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
	Hoofdphasebekwaam	Afstudeerbekwaam	Startbekwaam
	Stagemodule 1 en 2	Stagemodules 3 tot 8	LiO-stage
<i>De mate van zelfstandigheid en verantwoordelijkheid</i>	van begeleiding (docentsturing)	Via met toezicht en onder begeleiding naar zelfstandig (gedeelde sturing)	Naar zelfstandig en zelfverantwoordelijk (zelfsturing)
<i>De mate van complexiteit van de inhoud van de opleiding</i>	Van eenvoudig	Via complex	Naar professioneel
<i>De mate van volledigheid van de handeling (in de beroepspraktijk)</i>	Van observeren, oriënteren, assisteren en verwoorden	Via analyseren (m.b.v. theorie), plannen, uitvoeren (zelf-) evalueren	Naar toepassen, evalueren, standpunt bepalen, verantwoorden

Bron: (Arien Bekker-Holtland, 2010)

De Lerarenopleiding Talen vindt het belangrijk dat studenten een zo breed mogelijke ervaring opdoen tijdens de stagemodules. Studenten moeten op twee verschillende werkplekken stage lopen (hetzij een andere onderwijsinstelling, een andere locatie of een ander onderwijsniveau). De opleiding hecht grote waarde aan de kwaliteit van begeleiding op de scholen. De opleiding stelt daarom eisen aan zowel de stageplaats als aan de praktijkbegeleiders op de stageschool. Deze praktijkbegeleiders moeten aantoonbaar opgeleid zijn voor het begeleiden van leraren in

opleiding of de LOI-opleiding Bekwaam Mentorschap hebben gevolgd. Het panel ziet dat de lerarenopleiding kritisch is op de kwaliteit van stagebegeleiding. Het komt voor dat stageplekken worden afgewezen omdat de stagebegeleiders niet voldoen aan de eisen van LOI Hogeschool. Vanuit LOI worden de stages begeleid door stagedocenten.

Het panel heeft de stagemodules bestudeerd en ziet dat deze modules op passende wijze bijdragen aan de verwerking van beroepsvaardigheden en een bredere praktijkervaring tot stand brengen.

Studenten, die al in de onderwijspraktijk werken, vinden de onderwijsmodules verrijkend voor hun praktijkervaring. De opdrachten in de stages sluiten in een aantal gevallen niet goed aan op de ervaring die zij al hebben en worden soms als schools ervaren. De opleiding is bezig om speciaal voor studenten met onderwijservaring een ander type opdrachten te ontwikkelen. Het panel is daar positief over.

Onderzoek(svaardigheden)

De Lerarenopleiding Talen leert studenten onderzoeksvaardigheden, zodat studenten in staat zijn om praktijkonderzoek binnen de school te doen. Vanaf de propedeuse worden studenten voorbereid en begeleid in het doen van onderzoeksopdrachten. In de propedeuse bijvoorbeeld leren studenten bronnen te raadplegen en doen zij hun eerste praktijkonderzoek in de klas. In die fase werken studenten met een gegeven onderzoeksvraag en deelvragen, bijvoorbeeld *Hoe kan een leraar zijn onderwijs afstemmen op verschillende doelgroepen?* Studenten doen observaties en nemen interviews af. In de hoofdfase wordt de scope van de student breder en krijgt de student meer verantwoordelijkheid over de onderzoeksopzet. In de modules Internationalisering en Pedagogiek en ook in de opdrachten bij de stages wordt studenten gevraagd een praktijkonderzoek te doen.

Het panel heeft de onderzoeksleerlijn bestudeerd en vindt deze voldoende bouwstenen biedt aan studenten. Wel ziet het panel een spanning tussen de mate van begeleiding (ook vanuit handleidingen) en de vereiste mate van zelfstandigheid van studenten. De structuur die de opleiding biedt, maakt het in sommige gevallen lastig om het zelfstandig vermogen van de studenten goed te zien. Het panel raadt de opleiding aan die structuur wat minder te bieden, zodat – zeker in de afstudeerfase – er meer ruimte ontstaat voor enige creativiteit en meer inbreng van studenten.

Internationalisering

Voor de veelal werkende studentpopulatie van de opleiding blijkt het vaak lastig om een internationale (praktijk/onderwijs)ervaring op te doen. Om internationalisering toch een plek te geven, kent het programma een module Internationalisering. Hierin voeren studenten een onderzoek uit naar internationaal georiënteerd onderwijs. Het panel heeft, mede gezien de kenmerken van de studentpopulatie, begrip voor de manier waarop de opleiding internationalisering een plek geeft in het programma. Wel merkt het panel op dat de invulling ervan beperkt is. Het panel wil de opleiding stimuleren ook naar andere mogelijkheden te kijken die studenten actief en concreet in aanraking brengen met internationalisering, gericht op de onderwijspraktijk. Vanuit de wens om studenten op te leiden met *21st century skills* is dat van evident belang. Een module gericht op internationale communicatie en deelname aan eTwinning (online community voor scholen in Europa) geeft het panel daarbij als suggesties mee.

Vormgeving van het programma

Het meest opvallend aan het onderwijsprogramma van de LOI Lerarenopleidingen talen is de vormgeving als digitaal vormgegeven afstandsonderwijs. Het panel heeft kennisgemaakt met de LOI Campus, de digitale leeromgeving waarin studenten onderwijsmodules aan geboden krijgen.

Didactisch concept

LOI Hogeschool biedt alle hogeschoolopleidingen aan volgens dezelfde structuur het zogenaamde HO raamwerk *Didactisch model LOI Hogeschool, 2016*. In elk programma zijn de volgende vijf leerlijnen terug te vinden: (1) de beroepsgerichte leerlijn, (2) de onderzoeksleerlijn, (3) de studieloopbaanleerlijn, (4) de leerlijn generieke hbo-vaardigheden en (5) de conceptuele leerlijn. Het onderwijsprogramma is modulair opgebouwd uit modules van ieder 5 EC of een veelvoud daarvan. De modules zijn gerangschikt in een volgorde, waarbij het niveau oploopt. De modules worden ontwikkeld op basis van leeruitkomsten, die ieder met een tentamen worden afgesloten. De modulaire opbouw zorgt ervoor dat studenten stap voor stap door de opleiding heen kunnen gaan door modules af te ronden. Bovendien kunnen studenten indien gewenst met deelresultaten de voortgang van hun opleiding aan hun werkgevers laten zien.

De modules worden digitaal aangeboden op de LOI Campus, de digitale leeromgeving van LOI Hogeschool. Het panel heeft de modules bestudeerd en stelt vast dat deze zeer inzichtelijk zijn opgebouwd en studenten een goede basis bieden om zich de leerstof eigen te maken en de beoogde leeruitkomsten te behalen. De modules bevatten bijvoorbeeld opdrachten om literatuur te bestuderen, oefenopdrachten, portfolio-opdrachten en online webcolleges. De volgorde waarin de modules worden aangeboden is logisch, vindt het panel. Studenten kunnen in hun eigen tempo ervoor kiezen om sommige modules versneld te doorlopen en meer tijd te nemen voor andere modules. De modules worden afgesloten met een toets. Voorafgaand aan de toetsen zijn oefentoetsen, soms in de vorm van kennistrainers beschikbaar (zie ook standaard 3).

Studenten zijn tevreden over het didactisch concept en de modulaire opbouw van het programma. Studenten geven aan dat sommige modules zwaarder zijn dan de studiebelasting die er aan gekoppeld is. Een voorbeeld daarvan is een module taalkunde die door studenten als zeer pittig wordt ervaren. Ook zouden zij graag meer mogelijkheden willen zien om te kunnen differentiëren in hun leerroute. De structuur is nu wel erg strikt voorschrijvend vinden zij, waar zij graag meer ruimte zouden zien, om hun kennis over bepaalde onderwerpen te verdiepen of te verbreden.

Naast de digitaal aangeboden modules organiseert de Lerarenopleiding Talen in totaal veertien contactdagen. Op de contactdagen geven eerstegraads docenten lessen aan studenten, waarbij zij hun kennis kunnen verdiepen. Er zijn contactdagen opgenomen bij vakken als Vakdidactiek, Pedagogiek en vakinhoudelijke vakken als *Teaching English as a foreign language* en Taalbeheersing. De contactdagen gericht op vakdidactische en vakinhoudelijke onderwerpen voor de specialisatie Engels worden in het Engels gegeven. Onlangs heeft de opleiding besloten op aangeven van studenten om een aantal facultatieve contactdagen te organiseren ten behoeve van taalverwerving. Studenten die het panel heeft gesproken, vinden de contactdagen een nuttige aanvulling op de digitale leeromgeving. Het biedt daarbij een goede mogelijkheid om in contact te komen met andere studenten en ingewikkelde lesstof verder toegelicht te krijgen. Eén student noemde ook de contactdag voorafgaand aan het afstudeertraject als een waardevolle

toevoeging. In de Kritische Reflectie is de opleiding zelf kritischer over de studenttevredenheid over de contactdagen. Niet alle contactdagen door studenten als zinvol worden ervaren, zo staat hierin geschreven. De opleiding werkt daarom aan de verbetering ervan.

Het onderwijsconcept van deze opleiding vraagt veel van de discipline en de zelfstandigheid van studenten. Voor studenten die het lastig vinden om thuis, zelfstandig en zonder zichtbare steun van andere studenten de opleiding te volgen, heeft LOI Hogeschool sinds 2012 een klassikale variant van de lerarenopleiding georganiseerd. In de klassikale variant volgen studenten om de twee á drie weken een avond-, middag of zaterdagbijeenkomst. De klassikale variant volgt hetzelfde programma als de online variant, met als verschil dat de klassikale bijeenkomsten de online leerweg ondersteunt.

Studenten geven aan soms de contacten met medestudenten te missen. De klassikale variant en de contactdagen ondervangen (deels) dit gemis. Verder werkt de opleiding aan mogelijkheden voor studenten om interactief met elkaar groepsopdrachten uit te voeren dan wel via webinars interactief met anderen te discussiëren over inhoudelijke onderwerpen. Het panel heeft gesproken met studenten Engels die aangeven dat zij zelf een facebookpagina hebben geopend waarin zij onderling contact houden. Het panel raadt de opleiding aan om de onderlinge contacten tussen studenten meer te stimuleren en te faciliteren.

Instream

LOI Hogeschool hecht veel belang aan de toegankelijkheid van opleidingen voor een brede doelgroep. Studenten die willen instromen op de tweedegraads lerarenopleiding moeten voldoen aan de wettelijke eisen die daaraan zijn gesteld (OER 2016-2017). Studenten kunnen zich via de website aanmelden. LOI Hogeschool organiseert open dagen, beroepsinteressesstest en studieadviesgesprekken om studenten te begeleiden bij hun keuze.

Dat niet iedereen geschikt is voor het vak van leraar, vindt ook het management van de Lerarenopleiding Talen. Een selectiemogelijkheid voorafgaand aan de inschrijving, waarbij gekeken wordt naar geschiktheid van kandidaten voor het leraarschap staat voor de opleiding echter op gespannen voet met de wens om zo toegankelijk mogelijk te zijn voor aspirant-studenten en iedereen een kans te geven. Daarom worden er geen intakegesprekken gehouden. Studenten die niet geschikt blijken te zijn voor het vak van leraar, komen meestal tijdens de eerste stages in de propedeuse in aanraking met de grenzen van hun kunnen. Het panel heeft begrip voor de wens van de LOI om iedereen die een specifieke opleiding wil volgen een kans te geven. Toch geeft het panel de opleiding als suggestie mee om het studieadviesgesprek mede te gebruiken om de geschiktheid van studenten na te gaan of om een andere vorm van intake te ontwikkelen.

Studenten kunnen vrijstellingen aanvragen bij de examencommissie. De materiaalbestudering en de gesprekken hierover leveren een tweeledig beeld op. Aan de ene kant ziet het panel dat studenten op basis van een EVC-certificaat vrijstellingen kunnen krijgen en dat studenten die reeds een onderwijsbevoegdheid hebben vrijstelling kunnen krijgen voor een deel van de inzendopgaven bij de LiO-stage en/of beroepsproducten kunnen inleveren in plaats van de vastomlijnde praktijkopdrachten. Aan de andere kant geven studenten de indruk dat de examencommissie zeer beperkt ruimte biedt voor vrijstellingen en maatwerk. Zo noemen zij dat het voor *native speakers* (Engels) niet mogelijk om vrijstellingen te krijgen voor taalvaardigheid. Bovendien vinden zij de kosten voor het aanvragen van vrijstellingen een drempel. Studenten

zouden hier meer flexibiliteit op prijsstellen. De opleiding is voornemens om hieraan tegemoet te komen.

Begeleiding

Het panel vindt de begeleiding aan studenten vanuit de opleiding goed geregeld. Het onderwijsprogramma kent een leerlijn gericht op studieloopbaanbegeleiding. De leerlijn richt zich op competentieontwikkeling en professionele groei. Iedere student krijgt een eigen opleidingscoach toegewezen, die hem begeleidt tijdens de studieloopbaan. Het contact met de coach loopt via een door studenten opgebouwd digitaal portfolio. Studenten reflecteren daarin via zogenaamde functioneringsopdrachten op de afgelopen periode en kijken vooruit naar de volgende onderwijsperiode. Opleidingscoaches bezoeken stagescholen om de ontwikkeling van studenten te beoordelen.

De opleidingscoach is het eerste aanspreekpunt voor studenten bij zich mogelijk voordoende hobbels en hindernissen, die de studievoortgang beïnvloeden. In elk cluster onderwijsmodules van 30 EC zijn contactmomenten met de opleidingscoach opgenomen, waarmee een doorlopende begeleiding is gewaarborgd. Verder hebben de coaches per skype contact met studenten over studievoortgang en studieplanning.

In gesprek met het panel toonden de opleidingscoaches zich betrokken professionals. De studenten die het panel gesproken heeft, zijn positief over de contacten met de coaches. Studenten zeggen ook goede ervaringen te hebben met de huiswerkdocenten; de docenten die hun opdrachten corrigeren en beoordelen. De coaches en huiswerkdocenten zijn goed benaderbaar, deskundig en prettig in de omgang, vinden studenten.

Docenten

Het panel heeft kennisgemaakt met een betrokken en deskundig docententeam. De Lerarenopleiding Talen wordt geleid door een managementteam bestaande uit een programmamanager, een servicemanager en een realisatiemanager. De programmamanager is verantwoordelijk voor de opbouw van het programma en de aansluiting op de beroepspraktijk en de ontwikkelingen in de markt en werkt hierin samen met de programmaleider. De programmaleider is kenniseigenaar van de opleiding als specialist in het onderwijsvakgebied. Samen met de opleidingsmanager draagt de programmaleider de verantwoordelijkheid voor het Leer- en toetsplan (LTP) van de opleiding, de blauwdruk voor het onderwijs- en toetsprogramma. De servicemanager is verantwoordelijk voor de actualiteit en de studeerbaarheid van het programma. De realisatiemanager is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het lesmateriaal en de leeromgeving op basis van het LTP en werkt hierin samen met inhoudsdeskundigen in de rol van ontwikkelaars en beoordelaars.

Daarnaast beschikt de Lerarenopleiding Talen over minimaal twee docenten per module. Dit zijn externe medewerkers die verschillende (docent)rollen vervullen. Bij de meeste onderwijsmodules zijn drie tot zes medewerkers betrokken; bij de stages en het digitaal portfolio is dit een veelvoud. Docenten kunnen meerdere rollen vervullen, zoals huiswerkdocenten die de ingezonden opdrachten corrigeren en vragen beantwoorden, praktijkdocenten zoals stagedocenten die stages beoordelen en praktijkopleiders op scholen en opleidingscoaches die studiebegeleiding verzorgen.

De opleiding kent inhoudsdeskundige ontwikkelaars en beoordelaars die lesmodules en bijbehorende examens ontwikkelen, De rol van de beoordelaar is hierin tweeledig: de inhoud en didactiek beoordelen en het beoordelen en vaststellen van de examens. Door deze rollen te

hanteren, wordt er gebruik gemaakt van het vier-ogen-principe. Bij examens kijkt er ook nog een interne beoordelaar mee.

Het panel stelt vast dat het opleidingsniveau van docenten zich op een goed niveau bevindt; ruim 68 procent beschikt over een masterkwalificatie. Docenten die bij de opleiding werken, tonen zich enthousiast voor dit type onderwijs en de studenten waarmee zij contact hebben. Zij zijn specifiek geworven op de rol die zij vervullen bij de opleiding. Aan ontwikkelaars worden andere eisen gesteld dan aan huiswerkdocenten en weer andere eisen dan aan opleidingscoaches. Er zijn scholingsmogelijkheden zoals de training Bekwaam Mentorschap en een training E-coaching. Studenten zijn over het algemeen positief over de docenten en de snelle feedback die studenten krijgen op vragen en opdrachten. De opleidingscoaches en huiswerkdocenten worden als benaderbaar en deskundig getypeerd.

Docenten hebben niet veel onderling contact, behalve tijdens het jaarlijkse docentenpanel, tijdens contactdagen en trainingen. Die samenwerking is er wel wanneer modules ontwikkeld worden. Om ervoor te zorgen dat vragen en opgaven door verschillende docenten op een zelfde wijze worden gecorrigeerd en beoordeeld zijn de modules, de opgaven, instructies aan docenten en de correctiemodellen sterk geprotocolleerd (zie ook standaard 3).

Voorzieningen

Het onderwijsprogramma wordt primair via de LOI Campus geboden. De LOI Campus vormt als het ware het schoolgebouw en de klas waarin studenten de opleiding volgen. Studenten werken in een opleidingsruimte waarin de modules worden aangeboden. Studenten kunnen zich via deze ruimte ook inschrijven voor examens kunnen boeken en informatie vinden over de contactdagen. Het panel heeft de LOI Campus bezocht en vindt het cursusmateriaal goed toegankelijk. Studenten zijn tevreden over de LOI Campus, maar vinden dat de website slimmer kan worden ingericht, door bijvoorbeeld een homepage te ontwikkelen, waarop een overzicht te zien is van wat de portal biedt aan mogelijkheden. Andere suggestie is om informatie sneller en slimmer met minder doorklikken bereikbaar te maken.

Tot de voorzieningen behoren ook de mediatheek waar studenten bronnen kunnen raadplegen en de helpdesk, waar studenten terecht kunnen met vragen, verzoeken en eventueel klachten. Het panel vindt de mediatheek in de basis goed op orde; er wordt een degelijke basis aan informatie aangeboden passend bij de inhoud en oriëntatie van het onderwijs. Wel ziet het panel ruimte om de collectie te verrijken met actuele thema's zoals de effecten van social media in de leefwereld van leerlingen, pesten op school en ondernemend onderwijs. De opleiding speelt op deze wens in en heeft het voornemen om onder meer een webinar over Sexting te organiseren. De klantenservice speelt een cruciale rol in de relatie met studenten. Studenten vertelden het panel dat de telefonische bereikbaarheid van de service niet optimaal is. Vragen over specifieke zaken over de organisatie van de opleiding, gericht aan de studieleiding, worden niet vlot beantwoord of kosten meerdere telefoontjes. De opleiding is zich er van bewust dat de klantenservice verbeterd kan worden en voert daartoe maatregelen uit.

Conclusie

Het panel stelt vast dat de LOI Lerarenopleiding Talen in staat is om voor studenten die voor afstandsonderwijs kiezen een leeromgeving te creëren die het hen mogelijk maakt om de eindkwalificaties te behalen. De opleiding werkt kwaliteitsbewust, houdt regelmatig het onderwijsprogramma tegen het licht en voert verbeteringen door naar aanleiding van signalen van studenten. De inhoud is op orde, beroepsvaardigheden komen adequaat aan bod in stageopdrachten en ook de onderzoeksleerlijn is voldoende gedegen vormgegeven. Het panel

vindt de modulaire opbouw van de opleiding in beide afstudeerrichtingen coherent in samenhang. De modules bieden binnen de marges van het langeafstand onderwijs een fraaie mix van werkvormen. Aandachtspunt daarbij is de wens van studenten om te kunnen differentiëren in het programma door waar mogelijk verdieping en verbreding te zoeken. De opleiding kan en wil in de toekomst meer rekening houden met eerder verworven competenties. Internationalisering kan verder worden doorontwikkeld. Positief is het panel over de mogelijkheden voor studenten om deel te nemen aan contactdagen en de wijze waarop de opleiding zichtbaar streeft naar een zinvolle besteding van de contactdagen. Ook vindt het panel de keuze van de opleiding om naast de online variant ook een klassikale variant te ontwikkelen verstandig, omdat de opleiding daarmee tegemoet komt aan de wens van studenten om in klassikaal verband contact te hebben met docenten en collega-studenten. Het panel geeft de opleiding de suggestie mee om contacten tussen studenten op social media te stimuleren. De begeleiding van opleidingscoaches wordt door studenten hoog gewaardeerd. De contacten met de huiswerkdocenten zijn goed. Het panel vindt opleidingsmanagement en docententeam deskundig en bevlogen bezig met afstandsonderwijs en studenten. De voorzieningen zijn wat betreft de toegankelijkheid van het cursusmateriaal adequaat ingericht. Uit het contact met studenten blijkt het mogelijk om verbeteringen te treffen in de inrichting van de website, de mediatheek en de klantenservice. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van toetsing. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Toetsbeleid

De Lerarenopleiding Talen sluit aan op het hogeschoolbrede toetsbeleid. Het toetsbeleid van LOI Hogeschool heeft tot doel de kwaliteit van toetsing te bewaken, te borgen en waar nodig te verbeteren. In het toetsbeleid besteedt de hogeschool aandacht aan de functie van toetsen (formatief en summatief), de constructie van toetsen volgens de taxonomie van Bloom aan de hand van toetsmatrijzen, de toetsafname en de beoordeling. Ook komt in het toetsbeleid de borging van de kwaliteit van toetsing aan bod. Het panel stelt vast dat toetsbeleid gedegen is vormgegeven en voldoet aan eisen die aan validiteit, betrouwbaarheid en transparantie gesteld kunnen worden. Dit toetsbeleid is vastgesteld in het document *Toetsbeleid (2013)* en uitgewerkt in de instructie *Van leerdoel tot examenvraag (2014)* dat aan de basis staat van de toetspraktijk op de Lerarenopleiding Talen.

Het toetsbeleid werkt door in het Leer- en Toetsplan van de opleiding en in de toets- en beoordelingsinstrumenten.

Het toetsbeleid voorziet in een instructie voor de ontwikkelaars en beoordelaars, die zich bezig houden met de toetsconstructie. De toetsconstructie start met het ontwikkelen van een toetsmatrijs op basis van het door het opleidingsmanagement hiervoor genoemde *Leer- en Toetsplan*. De toetsmatrijs is het uitgangspunt voor de ontwikkeling van toetsen. Per module worden vier verschillende toetsen met bijbehorende beoordelingsvoorschriften ontwikkeld. Daarbij wordt het vier-ogen-principe gehanteerd. Bij iedere toets is een tweede beoordelaar betrokken, die de toets controleert aan de hand van een checklist. Daarna wordt de toets gescreend door een toetsdeskundige. Ieder examen is voorzien van een oefenexamen, waarmee studenten zich kunnen voorbereiden. Alle summatief schriftelijke en mondelinge examens worden minimaal door twee beoordelaars beoordeeld. Bij twijfel wordt een derde beoordelaar betrokken. Het panel heeft de diverse documenten bestudeerd waarin het toetsbeleid en de uitwerking ervan in procedures zijn vastgelegd. Het panel vindt deze helder omschreven. Aangezien de opleiding veel met externe medewerkers werkt, ziet het panel een hoge mate van protocollering. Het panel begrijpt dat dit nodig is om zoveel mogelijk eenduidigheid tot stand te brengen.

Toetsuitvoering

Het panel vindt dat het toetsbeleid in de breedte adequaat wordt uitgevoerd. De Lerarenopleiding Talen maakt gebruik van verschillende toetsvormen. Iedere module wordt met een toets afgesloten. De wijze van toetsing wordt bekend gemaakt op de LOI Campus. De opleiding maakt gebruik van theorie-examens (schriftelijk/digitaal), mondelinge examens, praktijkexamens, waarbij studenten in de praktijk getoetst worden op praktische kennis en vaardigheden, (summatieve) inzendopgaven en de eindschrijftie (zie standaard 4). In de praktische doorvertaling naar concreet toetsmateriaal ziet het panel dat de opleiding verder varieert door studenten te

toetsen met schriftelijke open en/of gesloten vragen (meerkeuze), presentaties, essays, criterium gerichte interviews, rollenspellen en praktijkonderzoek. Het panel vindt dat de opleiding hiermee een breed palet aan toetsvormen hanteert, passend bij de leerdoelen van de modulen.

Voor de digitale schriftelijke examens maakt de opleiding gebruik van verschillende toetslocaties. Studenten kunnen daartoe zelf een moment en een locatie kiezen. Studenten zijn blij met de flexibiliteit die hier wordt geboden. Praktijkexamens (waarin een accent ligt op de toetsing van de beroepsvaardigheden) vinden veelal plaats op de stagescholen op twee momenten tijdens de stages: één ter afronding van de hoofdfase en één tijdens de LiO-stage, waarbij beoordeeld wordt of een student startbekwaam is voor het onderwijs. De beoordelingsformulieren worden voorafgaand aan de praktijkexamens aan studenten ter beschikking gesteld en achteraf door student en praktijkbegeleider ingevuld, waarin beiden reflecteren op het niveau van de student. De beoordeling vindt plaats door de stagedocent en de praktijkbegeleider plaats. Voor de specialisatie Engels leggen studenten examens af bij de British Council (Cambridge English first en Cambridge CAE).

Het panel heeft een variatie aan toetsen bestudeerd onder meer op het gebied van taalkunde in Engels en Nederlands en stelt vast dat de toetsen adequaat de te beoordelen competenties afdekken. De bestudeerde toetsen zijn inhoudelijk van niveau; de vragen, antwoordmogelijkheden en modelantwoorden zijn in orde. De opdrachten zijn veelal op reproductie- en begripsniveau gesteld. Daarvan vindt het panel dat de opleiding een sterker accent kan leggen op het toepassings- en analyseniveau. Tevens kwam het panel in een aantal (taalkunde)toetsen wat geconstrueerde, gekunstelde zinnen tegen, die voorkomen hadden kunnen worden. De opleiding zou daarin nog een stap kunnen zetten door realistisch gebruik van taal als vertrekpunt te nemen.

Studenten zeggen goed voorbereid te worden op de toetsing, dankzij de oefentoetsen/kennistrainers die hen ter beschikking worden gesteld. Ook worden zij goed geïnformeerd over de locaties en momenten van toetsing. De mate van feedback bij de beoordelingen wisselt per docent, hierin zou de opleiding nog een stap kunnen zetten ten behoeve van het leereffect voor studenten. Studenten kunnen tentamens inzien. Tot voor kort waren daar kosten aan verbonden, maar dat heeft de opleiding inmiddels afgeschaft.

Borging kwaliteit toetsing

Het panel stelt vast dat de kwaliteit van toetsing goed is geborgd bij de Lerarenopleiding Talen. Er zijn diverse partijen betrokken bij de borging van de kwaliteit. Zoals hierboven beschreven is de toetsconstructie en beoordeling sterk geprotocolleerd. Bij de toetsconstructie zijn twee ontwikkelaars/beoordelaars betrokken. Bovendien worden de toetsen nog eens gecheckt door een toetsdeskundige. De beoordeling vindt plaats aan vooraf vastgestelde formulieren, waarbij tevens is beschreven op welk moment een derde beoordelaar wordt ingeschakeld.

De examencommissie speelt verder een belangrijke rol bij de kwaliteitsborging. De examencommissie houdt zich actief bezig met het steekproefsgewijs controleren van toetsen en beoordelingen, op basis van rapportages van de toetsdeskundige. Het panel heeft kennis gemaakt met de examencommissie en met de toetsdeskundige. Het panel stelt vast dat de toetsdeskundige een belangrijke rol vervult in de kwaliteit van toetsing. Hij rapporteert onafhankelijk van het opleidingsmanagement zijn bevindingen aan de examencommissie. De examencommissie houdt verder een scherp oog op de toetsuitvoering en doet voorstellen ter

verbetering. Het opleidingsmanagement toont zich ontvankelijk voor de bevindingen van de toetsdeskundige en de examencommissie en treft maatregelen waar nodig. Daarbij luistert het management ook naar bevindingen van studenten over toetsing en beoordeling. Zo heeft het management bijvoorbeeld besloten om de toetsing van de literatuurkennis tijdens het mondelinge afstudeerexamen aan te passen. Bij een examen taalkunde heeft de examencommissie voorstellen gedaan om de toetsvorm, de correctierichtlijnen en de cesuur aan te passen, toen bleek dat er regelmatig gevraagd werd om een derde beoordelaar om tot een juiste beoordeling te komen. Het panel is positief over de zorgvuldige protocollaire opzet van de toetsuitvoering en over de wijze waarop de toetsdeskundige, examencommissie en het opleidingsmanagement ieder hun rol vervullen. Hierdoor zorgt de opleiding voor continue aandacht voor de kwaliteit van toetsing.

Conclusie

Het panel is positief over de kwaliteit van het toetsbeleid en de toetsuitvoering. Het toetsbeleid voldoet aan de uitgangspunten van validiteit, betrouwbaarheid en transparantie. Het toetsbeleid is helder vertaald in toetsprocedures, vastgelegd in protocollen. De opleiding maakt gebruik van een passende mix van toetsvormen die in hun geheel de te verwerven competenties afdekken. De beoordeling vindt zorgvuldig plaats, waarbij het vier-ogen-principe wordt toegepast. Studenten worden goed voorbereid op de toetsing en vinden de beoordeling navolgbaar. De kwaliteit van toetsing is goed geborgd, mede dankzij de actieve rol die toetsdeskundige en examencommissie daarin vervullen. Het opleidingsmanagement toont zich alert om signalen vanuit studenten, toetsdeskundige en examencommissie te vertalen in maatregelen die de kwaliteit van toetsing ten goede komen. Bij de bestudering van enkele toetsen en de beoordelingen ziet het panel nog wel ruimte voor verbeteringen. Dit geldt bijvoorbeeld ten aanzien van de mate van feedback en het versterken van het toepassings- en analyseniveau in de toetsing. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van het gerealiseerde niveau. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Afstudeertraject

Studenten van de LOI Lerarenopleiding Talen tonen aan de eindkwalificaties behaald te hebben met een succesvol afgeronde LiO-stage en een afstudeeropdracht van 20 EC. De afstudeeropdracht moet aantonen dat studenten (1) over theoretische kennis op hbo-niveau beschikken, (2) verbanden kunnen aanleggen tussen praktijksituaties of –problemen en de verworven kennis, (3) door middel van het gekozen onderwerp theoretische vaardigheden te kunnen vertalen in een zelfstandig opgezet onderzoek, dat inhoudelijk voldoet aan de gedefinieerde beroeps- en opleidingscompetenties, (4) een logische, consistente en duidelijke schrijfstijl hebben ontwikkeld en (5) een helder schriftelijk en mondeling betoog kunnen houden over de opzet, inhoud en resultaten van het afstudeeronderzoek.

LOI Lerarenopleiding Talen heeft voor studenten en docenten een afstudeerhandleiding opgesteld, waarin aangegeven is aan welke criteria en onderwerpen de onderzoeksopzet en het afstudeerverslag moeten voldoen. Volgens de *Instructie Afstudeeropdracht* moet de afstudeeropdracht een diepgaande studie bevatten van een bepaald vraagstuk of onderwerp binnen de vakgebieden van de opleiding. Het onderzoek moet relevant zijn voor de beroepspraktijk. Afstudeerders voeren het onderzoek zelfstandig uit. De opzet, inhoud en resultaten van het onderzoek dienen overzichtelijk te zijn weergegeven. Uit het onderzoeksverslag en de mondelinge toelichting blijkt duidelijk wat aan de theorie is ontleend en wat de bevindingen van de student zelf zijn. Verder moeten de conclusies afdoende worden beargumenteerd.

Studenten worden bij de afstudeeropdracht begeleid door de afstudeerdocent van de LOI en de afstudeerbegeleider op de (LiO)werkplek. De beoordeling vindt plaats door de afstudeerdocent, een tweede docent en sinds kort een derde onafhankelijke beoordelaar. De tweede docent beoordeelt het plan van aanpak, de concept- en de definitieve inzending. Ook is een supervisor betrokken bij de beoordeling van de afstudeerwerken. Dit om de kwaliteit van de beoordeling zelf te borgen. Daarnaast fungeert de supervisor als coach voor nieuwe afstudeerdocenten. De afstudeerbegeleider op de werkplek heeft geen beoordelende rol. Studenten wordt aangeraden om de eindwerken in het Nederlands te schrijven, dit advies geldt ook voor studenten die als tweedegraads leraar Engels afstuderen.

Voorafgaand aan het eigenlijke afstuderen zijn studenten verplicht een Kick-offbijeenkomst te volgen, waarbij de eisen en de randvoorwaarden voor het afstuderen nog eens worden toegelicht en ze les krijgen in het bepalen van een onderzoeksonderwerp en het ontwikkelen van een hoofdvraag. Studenten dienen vervolgens een geleideformulier in waarin zij onder meer de onderzoeksmogelijkheden voor de afstudeeropdracht en het voorgestelde onderwerp beschrijven. De afstudeerdocent beoordeelt dit formulier op de haalbaarheid van het onderzoek.

Vervolgens maken studenten een plan van aanpak. Wanneer dit akkoord is bevonden, gaan studenten met de afstudeeropdracht aan de gang. Studenten leveren op verschillende momenten delen van hun afstudeeropdracht in: zodra de inleiding, onderzoeksopzet en theorie zijn beschreven, als de data zijn verzameld en geanalyseerd en tot slot de conceptversie waarin ook de conclusies zijn beschreven. De alumni die het panel gesproken heeft, waren tevreden over de kick-off en de afstudeerbegeleiding. Ook bij hobbels in het afstudeertraject is het fijn om twee aanspreekpunten (opleiding en werkplek) te hebben. De alumni vonden helder beschreven wat van hen verwacht werd bij het afstuderen.

Realisatie eindwerken

Het panel heeft alle beschikbare eindwerken van afgestudeerde studenten bestudeerd: vier van de uitstroomvariant Nederlands en twee van de uitstroomvariant Engels. Het aantal eindwerken waarop het panel zich een oordeel heeft moeten vormen, was dus beperkt. Om een aanvullend beeld te krijgen van het eindniveau van de afgestudeerde bachelors leraar tweede talen heeft het panel de portfolio's van de LiO-stages van de alumni bestudeerd, aangevuld met één portfolio van een student die ten tijde van de visitatie zijn afstudeeropdracht afrondde. Daarmee heeft het panel zich een goed beeld kunnen vormen van alle afgestudeerde leraren van deze opleiding. Het panel vond de portfolio's van de LiO-stages goed uitgewerkt naar doelen en indicatoren. Het panel constateert daarbij dat de focus vaak algemene didactische onderwerpen betreft. Het panel vindt dat de portfolio's meer gericht kunnen worden op specifieke taaldidactische onderwerpen op het gebied van Nederlands en Engels in de onderwijsvormen waarvoor de studenten worden opgeleid. Ook vindt het panel dat studenten in de LiO-stageverslagen de verbinding tussen theorie en praktijk sterker kunnen verwoorden. Als er meer aandacht komt voor een theoretische onderbouwing van de gekozen handeling, kan dat ook ten goede komen van de reflectie van studenten op hun eigen handelen. Het panel ziet verder mogelijkheden om de feedback van docenten inhoudelijk te verdiepen.

De onderzoeksverslagen van de alumni zijn voldoende van kwaliteit en tonen het bachelorniveau van de afgestudeerden aan. Over het algemeen is de verslaglegging naar behoren, het onderzoek is navolgbaar en systematisch beschreven. De onderwerpen zijn relevant en actueel, zoals onderwerpen gericht op taalbeleid en grammaticadidactiek. Ook deze onderwerpen zijn eerder algemeen didactisch van aard en minder toegesneden op taaldidactiek. Dat geldt sterker voor de scripties in de afstudeerrichting Engels. De twee scripties van de afstudeerrichting die het panel heeft bestudeerd hadden als onderwerp Opbrengstgericht werken (over toetsing), en het vergroten van de motivatie van leerlingen in 4- en 5 havo. Het panel vindt het eveneens jammer dat deze eindschrijftjes van de uitstroomvariant Engels in het Nederlands zijn geschreven. Een ander punt is de bronverwijzing. Hoewel studenten zichtbaar zich in de afstudeeropdrachten baseren op actuele en relevante bronnen, mist panel de verwijzing daarna volgens APA richtlijnen. De beoordelingen zijn over het algemeen navolgbaar. Het panel heeft met studenten en docenten gesproken over de afstudeerfase. Daaruit blijkt dat de opleiding bezig om verbeteringen aan te brengen in de afstudeerfase. Het panel zou daarbij de opleiding verder willen adviseren om het onderling overleg tussen docenten die de afstudeerfase begeleiden te intensiveren om zo tot een optimale werkwijze te komen.

Functioneren afgestudeerden

Het panel heeft met een aantal afgestudeerden gesproken. Daaruit blijkt dat de meeste afgestudeerden goed hun weg in de beroepspraktijk kunnen vinden. Daarbij moet wel aangetekend worden dat het merendeel van de studenten aan de LOI reeds werkzaam is in het onderwijs en vaak al of een andere kwalificatie als leraar. Uit alumni-onderzoek van de LOI (2016) komt naar voren dat studenten zich op het gebied van bekwaamheidseisen verder hebben

kunnen ontwikkelen. Dat wordt ook bevestigd in de gesprekken die het panel met alumni heeft gevoerd. De Lerarenopleiding talen heeft hen goed voorbereid op de beroepspraktijk van het talenonderwijs.

Conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding een afstudeertraject heeft ingericht waardoor studenten aantonen de eindkwalificaties behaald te hebben door het voltooien van de LiO-stage en het uitvoeren van een afstudeeropdracht. Op basis van de portfolio's van de LiO-stage en de afstudeeropdrachten die beschikbaar waren, heeft het panel kunnen vaststellen dat de afstudeerders de eindkwalificaties voor wat betreft qua inhoud, niveau en oriëntatie voldoende hebben kunnen aantonen. De eindwerken zijn over het algemeen systematisch en adequaat uitgewerkt en richten zich op voor het onderwijs relevante onderwerpen. De onderzoeksverslagen zijn op orde en tonen het bachelorniveau aan. Het panel ziet mogelijkheden om de eindwerken op een hoger niveau te brengen, door meer de nadruk te leggen op vakdidactische onderwerpen in plaats van de algemeen didactische onderwerpen die nu aan bod komen. Ook kunnen studenten meer de relatie leggen tussen praktijkervaring en theorie, om daarmee hun keuzes te verantwoorden en de reflectie op keuzes te verdiepen. Op basis van de uitkomsten van een alumni-onderzoek en de gesprekken die het panel met afgestudeerden heeft gevoerd, blijkt dat studenten dankzij deze opleiding in staat zijn om hun weg in de beroepspraktijk te vinden. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	voldoende
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	voldoende
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	voldoende
<i>Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties</i>	voldoende

Weging en conclusie

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval 'onvoldoende' indien standaard 1, 3 of 4 als 'onvoldoende' beoordeeld wordt. Een 'onvoldoende' bij standaard 1 kan niet leiden tot het toekennen van een herstelperiode door de NVAO.

- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'goed' zijn indien ten minste twee standaarden als goed worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.
- Het eindoordeel over een opleiding kan alleen 'excellent' zijn indien ten minste twee standaarden als excellent worden beoordeeld, waaronder in elk geval standaard 4.

Het panel heeft de Lerarenopleidingen Talen aan de LOI leren kennen als een unieke opleiding, georganiseerd als afstandsonderwijs, waarbij studenten tijd-, plaats- en tempo-onafhankelijk kunnen studeren. De doelgroep die de LOI bedient, bestaat uit studenten, die naast hun werk hun kennis en deskundigheid in het talenonderwijs willen verdiepen. Binnen dit voor Nederland unieke concept, weet de Lerarenopleidingen Talen studenten op een voldoende niveau op te leiden tot tweedegraads leraren Nederlands en Engels.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding Opl. tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Talen van LOI Hogeschool als **voldoende**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Algemeen

- Werk aan verdergaande flexibilisering en personalisering van het onderwijs, daarbij meer inspeland op individuele behoeften van studenten.

Standaard 1

- Verbreed de beroepenveldcommissie met leraren Engels en Nederlands, en splits zo mogelijk in 2 commissies;
- Zoek meer aansluiting en participeer in netwerken zoals Velon, Levende Talen, netwerken voor lerarenopleiders en Tien voor de leraar.

Standaard 2

- Overweeg de verplichte literatuurlijst in omvang te beperken en meer aan te laten sluiten bij de beroepspraktijk van tweedegraads leraren;
- Sluit meer aan bij de bestaande kennis van studenten en biedt daarin meer flexibiliteit;
- Differentieer het programma naar (v)mbo en avo;
- Werk verder aan internationalisering en denk daarbij bijvoorbeeld aan modules gericht op interculturele communicatie en deelname aan eTwinning, de online community voor scholen in Europa;
- Zorg dat studenten goed gefaciliteerd worden om onderling contact te onderhouden en direct contact met programmaleiding te kunnen opnemen;
- Overweeg om de studieadviesgesprekken in te zetten als intakegesprek, waarin studenten het advies krijgen wel of niet voor een opleiding te kiezen op basis van geschiktheid;
- Houd regelmatig de inrichting van de LOI-campus en de mediatheek tegen het licht, en sluit deze aan op de wensen van studenten.

Standaard 3

- Verbreed en verdiep het niveau van de toetsopdrachten.

Standaard 4

- Leg meer het accent op vakdidactische onderwerpen in LiO portfolio en eindwerken;
- Vraag om studenten meer verbinding te leggen tussen theorie en praktijk, door zich meer te verantwoorden met theoretische onderbouwingen van hun handelen;
- Overweeg om studenten Engels de afstudeeropdracht in het Engels te maken;
- Maak gebruik van de APA richtlijnen bij bronvermelding.

Bijlagen

Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding

Bij het samenstellen van de hierna beschreven opleidingsbekwaamheden voor de lerarenopleiding voortgezet onderwijs Talen van de LOI, is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

[1] Herijking, het nieuwe voorstel bekwaamheidseisen (Onderwijscoöperatie, 2012)

[2] Beroepscompetentieprofiel zoals beschreven in de zogenaamde SBL criteria (Staatsblad, 2005)

Bij iedere opleidingsbekwaamheid en bekwaamheidseis die hierna wordt geformuleerd, zal met de aanduidingen [1] of [2] worden aangegeven welke bron is gebruikt.

De opleidingsbekwaamheden voor de lerarenopleiding zijn:

I. Vakinhoudelijk bekwaam [1] en [2]: de leraar is de inhoud van zijn onderwijs meester en hij staat boven de leerstof. Hij heeft voldoende eigen vaardigheid en vakkennis van de leerstof, dat hij kan overzien wat de leerlingen moeten kunnen en weten. Hij kan verbanden leggen tussen vakinhoud en het dagelijks leven, werk en wetenschap.

II. Vakdidactisch bekwaam [1] en [2]: de leraar kan de inhoud op diverse manier uitleggen en ondersteunen met voorbeelden, zodat leerlingen het daadwerkelijk kunnen leren. Hij kan het niveau van leerlingen toetsen en beoordelen. Hij kan de vakinhoud leerbaar maken voor zijn leerlingen door die te vertalen naar leerstof in een lessenprogramma. Hij kan dat programma praktisch uitvoeren, evalueren en bijstellen.

III. Pedagogisch bekwaam [1] en [2]: de leraar kan een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat realiseren voor zijn leerlingen. Hij kan binnen dit leerklimaat bijdragen aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van leerlingen.

IV. Professioneel en collegiaal bekwaam [2]: de leraar kan samenwerken met collega's en zijn lessen met hen afstemmen. Hij levert zijn bijdrage aan de (onderwijskundige) ontwikkelingen op zijn school. Hij onderhoudt contacten met ouders en anderen die voor de leerlingen belangrijk zijn. Hij is in staat te reflecteren op zijn eigen professionele ontwikkeling. En hij draagt bij aan de professionele kwaliteit van de beroepsuitoefening. Hij is daarbij in staat om gebruik te maken van wetenschappelijk onderzoek of zelf onderzoek op te zetten.

Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma

Lerarenopleiding Engels			
Module	EC	Afronding	LOI Leerlijn
Algemene beroepsoriëntatie	5	Schriftelijk examen, inzendopgaven en contactdag	⊗➡★
Inleiding onderzoek doen	5	Schriftelijk examen, inzendopgave (onderzoek) en contactdag	⊗🔍★
Onderzoeksvaardigheden in het onderwijs	5	Inzendopgaven	🔍➡★▲
Pedagogiek 1	5	Inzendopgaven	⊗▲
Onderwijskunde 1	5	Inzendopgaven, contactdag	⊗▲
Stage Propedeuse 1 Engels	5	Praktijkopdrachten	⊗➡★▲🔍
Effectief communiceren	5	Schriftelijk examen	⊗➡★
Algemeen Engels niveau B2	10	Cambridge FCE	⊗▲
Literature 1	5	Schriftelijk examen en inzendopgaven	⊗▲
Vakdidactiek	5	Inzendopgaven, contactdag	⊗▲➡
Lerarenopleiding Engels			
Module	EC	Afronding	LOI Leerlijn
Stage Propedeuse 2 Engels	5	Praktijkopdrachten	⊗➡★▲
Linguistics 1	5	schriftelijk examen, inzendopgaven	⊗▲
Omgaan met adolescenten	5	Inzendopgaven, contactdag	⊗▲➡
Leerlingenzorg 1	5	Schriftelijk examen	⊗➡▲
Cultuur en religie	5	Schriftelijk examen	⊗▲
Onderwijskunde 2	5	Schriftelijk examen en inzendopgaven	⊗▲
Didactiek en toetsontwikkeling	5	Schriftelijk examen, inzendopgaven contactdag	⊗➡▲
Stage hoofdfase 1 Engels	5	Praktijkopdrachten	⊗🔍➡★▲
Algemeen Engels niveau C1	10	Cambridge CAE	⊗▲
Vakdidactiek taalbeheersing	5	Inzendopgaven	⊗▲
Teaching English as a foreign language	5	Inzendopgaven	⊗▲
Stage hoofdfase 2 Engels	5	Praktijkopdrachten	⊗🔍➡★▲
Linguistics 2	10	Schriftelijk examen, inzendopgaven	⊗▲
English methodology	10	Inzendopgaven, contactdag	⊗▲
Stage hoofdfase 3 Engels	5	Praktijkopdrachten	⊗🔍➡★▲
Literary history	5	schriftelijk examen en inzendopgaven	⊗▲
Literature 2	10	inzendopgaven	⊗▲
Socio-cultural aspect	5	schriftelijk examen en inzendopgaven	⊗▲
Fiction and literary methodology	5	Inzendopgaven	⊗▲
Stage hoofdfase 4 Engels	5	Praktijkopdrachten en praktijkexamen	⊗🔍➡★▲

Afstudeerfase, keuze: beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs			
Leerlingenzorg 2 (v)mbo/avo	5	inzendopgaven	⊗ → ▲
Onderwijskunde 3 (v)mbo of Onderwijskunde 3 avo	5	inzendopgaven	⊗ → ▲
Pedagogiek 2 (v)mbo/avo	5	Inzendopgaven, contactdag	⊗ → ▲
Taal in het beroepsonderwijs of Talenten en Excelleren avo	5	inzendopgaven	⊗ → ▲
Internationalisering, een praktijkonderzoek (v)mbo/avo	5	inzendopgaven	⊗ → ▲ 🔍
Professionalisering van de leraar (v)mbo/avo	5	Inzendopgaven, contactdag	⊗ → ▲ ★ 🔍
Lerarenopleiding Engels			
Module	EC	Afronding	LOI Leerlijn
Vrije keuzeruimte	5		▲
LIO-stage Engels	20	Inzendopgaven (portfolio), praktijkexamen en contactdag	⊗ 🔍 → ★ ▲
Afstudeeropdracht Engels	10	Inzendopgaven (portfolio), mondelinge afstudeerzitting en contactdag	⊗ 🔍 → ★ ▲

Lerarenopleiding Nederlands			
Module	EC	Toetsvorm	LOI leerlijn
Propedeuse			
Algemene beroepsoriëntatie	5	Schriftelijk examen, inzendopgaven en contactdag	⊗ → ★
Inleiding onderzoek doen	5	Schriftelijk examen, inzendopgave (onderzoek) en contactdag	⊗ 🔍 ★
Onderzoeksvaardigheden in het onderwijs	5	Inzendopgaven	🔍 → ★ ▲
Pedagogiek 1	5	Inzendopgaven	⊗ ▲
Onderwijskunde 1	5	Inzendopgaven, contactdag	⊗ ▲
Stage Propedeuse 1 Nederlands	5	Praktijkopdrachten	⊗ → ★ ▲ 🔍
Effectief communiceren	5	Schriftelijk examen	⊗ → ★
Taalbeheersing 1	5	Schriftelijk examen, mondeling examen	⊗ ▲
Taalkunde 1	5	Schriftelijk examen	⊗ ▲
Literatuur en fictie 1	5	Schriftelijk examen	⊗ ▲
Vakdidactiek	5	Inzendopgaven, contactdag	⊗ ▲ →
Stage Propedeuse 2 Nederlands	5	Praktijkopdrachten	⊗ → ★ ▲
Hoofdphase			
Omgaan met adolescenten	5	Inzendopgaven, contactdag	⊗ ▲ →
Leerlingenzorg 1	5	Schriftelijk examen	⊗ → ▲
Cultuur en religie	5	Schriftelijk examen	⊗ ▲
Onderwijskunde 2	5	Schriftelijk examen en inzendopgaven	⊗ ▲
Didactiek en toetsontwikkeling	5	Schriftelijk examen, inzendopgaven contactdag	⊗ → ▲
Stage hoofdphase 1 Nederlands	5	Praktijkopdrachten	⊗ 🔍 → ★ ▲

Taalbeheersing 2	10	schriftelijk examen, mondeling examen, contactdag	⊗ ▲
Lerarenopleiding Nederlands			
Module	EC	Toetsvorm	LOI leerlijn
Vakdidactiek taalbeheersing	5	Inzendopgaven	⊗ ▲
Vakdidactiek taalbeheersing Nederlands	5	Inzendopgaven	⊗ ▲
Stage hoofdfase 2 Nederlands	5	Praktijkopdrachten	⊗ 🔍 ➡ ★ ▲
Bekwaam in taalkunde	15	Schriftelijk examen	⊗ ▲
Vakdidactiek taalkunde	10	Inzendopgaven, contactdag	⊗ ▲
Stage hoofdfase 3 Nederlands	5	Praktijkopdrachten	⊗ 🔍 ➡ ★ ▲
Literatuurgeschiedenis	5	schriftelijk examen	⊗ ▲
Literatuur en fictie 2	15	schriftelijk examen	⊗ ▲
Vakdidactiek literatuur en fictie	5	schriftelijk examen en inzendopgaven	⊗ ▲
Stage hoofdfase 4 Nederlands	5	Praktijkopdrachten en praktijkexamen	⊗ 🔍 ➡ ★ ▲
Afstudeerfase, keuze: beroepsonderwijs of algemeen vormend onderwijs			
Leerlingenzorg 2 (v)mbo/avo	5	inzendopgaven	⊗ ➡ ▲
Onderwijskunde 3 (v)mbo of Onderwijskunde 3 avo	5	inzendopgaven	⊗ ➡ ▲
Pedagogiek 2 (v)mbo/avo	5	Inzendopgaven, contactdag	⊗ ➡ ▲
Taal in het beroepsonderwijs (mbo) of Talenten en Excelleren (avo)	5	inzendopgaven	⊗ ➡ ▲
Internationalisering, een praktijkonderzoek (v)mbo/avo	5	inzendopgaven	⊗ ➡ ▲ 🔍
Professionalisering van de leraar (v)mbo/avo	5	Inzendopgaven, contactdag	⊗ ➡ ▲ ★
Vrije keuzeruimte	5		▲
LIO-stage Nederlands	20	Inzendopgaven (portfolio), praktijkexamen en contactdag	⊗ 🔍 ➡ ★ ▲
Afstudeeropdracht Nederlands	10	Inzendopgaven (portfolio), mondelinge afstudeerzitting en contactdag	⊗ 🔍 ➡ ★ ▲

Bijlage 3 Rendementen

Uitval eerste jaar:

Cohort	Percentage
2012	37,9%
2013	29%
2014	22,8%
2015	26,1%
2016	19,7%

Uitval uit de bachelor

Cohort	Percentage
2012	60,7%
2013	52,3%

Rendement

Cohort	Percentage
2012	0,6%
2013	1,3%

Bijlage 4 Deskundigheden leden visitatiepanel en lead auditor

Overzicht panelleden

Naam (inclusief titulatuur)	Rol (voorzitter / lid / studentlid)	Domeindeskundige (ja / nee)
1. mevrouw P. Waerniers	Voorzitter	Ja
2. mevrouw drs. M.J. Bodde-Alderlieste	Lid	Ja
3. de heer J.C.M. Wegman	Lid	Ja
4. mevrouw drs. A.D. Donkers	Studentlid	Nee

Secretaris/coördinator

Naam (inclusief titulatuur)	Gecertificeerd d.d.	E-mailadres
Mevrouw C.M.F. Bomhof MOC	27 maart 2013	bomhof@nqa.nl

Korte functiebeschrijvingen van de panelleden

1	Mevrouw P. Waerniers is directeur onderwijsbeleid en lid van het directiecomité en de directieraad van Hogeschool VIVES
2	Mevrouw drs. M.J. Bodde-Alderlieste is onafhankelijk expert Engels bij Educatief Projectbureau Bodde-Alderlieste
3	De heer J.C.M. Wegman was tot 2016 lerarenopleider Nederlands aan de HAN-ILS Lerarenopleiding en docent Nederlands aan het Canisius College te Nijmegen
4	Mevrouw drs. A.D. Donkers volgt in deeltijd de hbo-bacheloropleiding tweedegraads lerarenopleiding Nederlands aan Saxion Hogeschool

Bijlage 5 Bezoekprogramma

Tijdstip	Thema	Deelnemers
09.00-09.30	Presentatie van maximaal 20 minuten door opleiding waarin zij zich positioneert ten aanzien van gemaakte keuzes, stand van zaken en openstaande wensen & voornemens. Het panel kan toelichtende vragen stellen.	Maaïke Jonker BA Martine de Vos BBA Miranda van Vliet MA Manne van Riek BA Drs. Bas van Lanen Drs. Annet van der Hulst
09.30-10.00	Gesprek opleidingsmanagement	Maaïke Jonker BA Martine de Vos BBA Miranda van Vliet MA Manne van Riek BA Drs. Bas van Lanen Drs. Annet van der Hulst
10.00-11.30	Materiaalbestudering en voorbereiding	Panel
11.30-12.30	Gesprek studenten (5) en alumni (3)	Joost Kevelham Ruud Staverman Zsa Zsa van de Rijke Cindel van der Valk Sandra Swibben – Schutte Edwin Schippers Jeanine de Veer Roy Dielemans
12.30-13.15	Overleg + lunch	Panel
13.15-14.15	Gesprek docenten en examinatoren	Drs. Martin Bouwman Hilgo Wempe MEd Drs. Marieke Jansen Drs. Madelijn van Bekhoven Drs. Lonette Wiemans
14.15-14.45	Spreekuur en rondleiding ¹	Rondleiding door Martine de Vos
14.45-15.15	Gesprek examencommissie	Jacqueline van Werkhoven MA Stef Kraan BA Colette van Boheemen
15.30-16.00	Gesprek werkveld	Drs. Marja Out Drs. Corrie Doeleman
16.15-16.30	Eventueel tweede gesprek opleidingsmanagement	Maaïke Jonker Martine de Vos Miranda van Vliet Manne van Riek Bas van Lanen Annet van der Hulst
16.45-17.15	Beoordelingsoverleg panel	
17.15-17.30	Laatste gesprek opleidingsmanagement en terugkoppeling bevindingen	Maaïke Jonker Martine de Vos Miranda van Vliet Manne van Riek Bas van Lanen Annet van der Hulst

¹ de rondleiding vindt alleen plaats wanneer belangrijke specifieke voorzieningen anders zijn dan de reguliere infrastructuur

Bijlage 6 Bestudeerde documenten

Ten behoeve van Standaard 1

Opleiding- en examenreglement
Beroeps- en opleidingsprofiel
Beroepenveld commissie: Overzicht, CV's en verslagen
Bekwaamheden matrix LVO Nederlands
Bekwaamheden matrix LVO Engels
Kennisbasismatrix LVO Nederlands
Kennisbasismatrix LVO Engels

Ten behoeve van Standaard 2

Curriculum opleidingen LVO Nederlands en LVO Engels
Literatuurlijst Nederlands en LVO Engels
Studentenenquête 2016 Nederlands en LVO Engels
Verslagen studenten en docenten panels
Overzicht externe medewerkers (CV's)
Lesmateriaal

- Taalkunde 1
- Pedagogiek 1 (NED en EN)
- Literatuur en fictie
- Vakdidactiek Taalbeheersing Nederlands
- Algemeen Engels B2
- Literature 1
- Literary History
- Teaching English as a foreign language (TEFL)
- Onderwijskunde 2 (NED en EN)
- Internationalisering (NED en EN)
- Afstudeeropdracht (NED en EN)
- LiO Stage (NED en EN)

Leer- toetsplannen

- Onderwijskunde 3 avo
- Onderwijskunde 3 (v)mbo
- Pedagogiek 2 avo/vmbo

Ten behoeve van Standaard 3

Alle examen uitwerkingen (digitaal) en uitwerkingen Praktijkintegratieopdrachten

Ten behoeve van Standaard 4

Alumni enquête 2014/2015/2016
Overzicht afstudeerders
Afstudeerscripties en portfolio's (digitaal en hardcopy)

Bijlage 7 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

114351694
115301470
114892547
115183892
116494930

Bijlage 8 Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Bladnummer 2

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

B Opl. tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Talen

Instelling: LOI Hogeschool.

Visitatiedatum:

8-juni-2017

Ondergetekende: .. Martine de Vos

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: .. Programmanager

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

Datum:

24-5-'17